

Đôi với đất nước Ucraina, năm cuối cùng trong thập kỷ đầu tiên của thế kỷ 21 là một năm đáng nhớ. Sự kiện có ảnh hưởng lớn nhất đến đời sống chính trị, kinh tế và xã hội Ucraina chính là cuộc bầu cử Tổng thống hai đầu năm. Mục cho những nỗ lực của nhà Thủ tướng khi đó là bà Yulia Tymosenko, năm con họ 2010 đã mang lại chiến thắng lịch sử cho ứng cử viên Victor Yanukovich. Kể từ đó đến nay, đất nước đã trải qua khá nhiều thay đổi, đặc biệt là lãnh đạo của vị Tổng thống mới. Dưới đây, chúng ta sẽ cùng đi tìm qua những sự kiện nổi bật tại Ucraina trong năm 2010 vừa qua.

Thống trị của năm

Trong danh sách bình chọn những sự kiện có ý nghĩa nhất với Ucraina trong năm 2010, cuộc bầu cử Tổng thống hai đầu năm được đánh giá cao nhất. Ngày 7 tháng 2, gần 12,5 triệu người dân Ucraina đã cho rằng ứng cử viên Victor Yanukovich là nhân vật phù hợp nhất cho công việc lãnh đạo của cao cấp đất nước. Mặc dù phe đối lập tìm mọi cách để phá vỡ kết quả bầu cử, ngày 25/02, Ucraina đã chính thức có Tổng thống mới.

Nhiệm vụ đầu tiên được chính quyền mới của Tổng thống Victor Yanukovich đặt ra là đất nước sẽ tiến hành trong nước, trước hết là trong hệ thống điều hành nhà nước. Cuộc "cách mạng" trong lĩnh vực này được tiến hành khẩn trương và đi theo hướng khác. Đầu tiên là hình thành được liên minh đa số tại Quốc hội và sau đó là nhận được sự ủng hộ của Tòa án Hiến pháp. Tiếp theo là thành lập Chính phủ, phù hợp với điều kiện thực tế khi đó và lập ra chính phủ của Tổng thống. Sau đó là việc sắp đặt lại nhân sự tại các cấp chính quyền, từ lãnh đạo các tỉnh đến các cơ quan quyền lực. Cuộc bầu cử đã phá hỏng mùa thu hoạch góp phần vào việc xây dựng bộ máy chính quyền trong nước. Mặc dù vẫn có những khu vực không mấy yên bình liên quan đến quy hoạch, cũng có một số nơi xảy ra những sự việc đáng tiếc cho Đảng

“Gazprom” của Nga; khả năng gia nhập (hoặc không gia nhập) Liên minh hạt nhân và Không gian kinh tế thế giới. Bên cạnh đó, những vấn đề “ít quan trọng” hơn - như lịch sử và ngôn ngữ - rõ ràng đã bị chính quyền mới hy sinh không mấy đáng kể.

Các cuộc cải cách trong năm

Bên cạnh sự bình ổn tình hình chính trị trong nước, những cuộc cải cách khác đáng kể, những cải cách chi tiết trong tài chính và bộ máy của ông còn hứa hẹn hành nghiệp của cải cách để chuyển hướng đất nước. Trong một thời gian khá dài, việc thực hiện cam kết này không được thực hiện cho lắm. Mặc cho rất nhiều những khó khăn đã vượt quá trình đi mới đã được khởi đầu, những điều kiện là chưa ai nhận thấy đi vào này, nên giành được lòng tin của người dân vào sự kiên định của chính quyền mới cũng không phải là dễ dàng. Ngoài việc cải cách hệ thống tòa án, với ý tưởng đưa các thẩm phán trở thành những người hoạt động độc lập, xây dựng Hội đồng tư pháp tối cao và Tòa án thẩm phán chuyên nghiệp hình sự và dân sự, làm giảm đáng kể quyền lực của Tòa án tối cao Ukraina..., các cuộc cải cách khác suốt một thời gian dài hầu như không có gì đáng nói. Việc ra mắt dự thảo Bộ luật thuế mới hồi mùa hè là một hành động quá vội vàng, còn kế hoạch “cách mạng hối lộ”, hầu như không được chính quyền đầu tư.

Tình hình chuyển đổi đầu tư thay đổi vào thời điểm cuối thu - đầu đông. Quốc hội Ukraina thông qua Bộ luật thuế mới, làm dấy nên làn sóng phản đối của người kinh doanh nhỏ và vừa. Các nhà làm luật đã buộc phải nghe theo ý kiến của người biểu tình, đi vào chế độ Bộ luật thuế, mặc dù các quy định liên quan đến hệ thống thuế mới, trên thực chất chỉ được hoãn thay đổi trong vòng mấy tháng. Gần như cùng thời điểm này, Văn phòng Tổng thống đã bắt tay vào các cuộc cải cách hành chính. Mặc tiêu đề theo là một tập hợp các lĩnh vực cần thay đổi - lao động, nhà ở, hạt nhân, bộ máy, và dĩ nhiên là vấn đề hối lộ và thâm hụt Quốc gia. Quan điểm quy định tâm làm cải cách được chính quyền giới thiệu là do “không thể sống mãi theo kiểu cũ”. Những người ủng hộ của việc thông qua vấn đề Bộ luật thuế đã là một bài học của những thất bại - những bài học coi trọng ý kiến của người dân.

Vấn đề “khuyến khích quy định luật” trong năm

Cùng với việc hứa hẹn tập trung trong nước, chính quyền mới đã hăng hái bắt tay vào công việc của bộ máy các cấp. Thẩm chí của thủ đô Kiev cũng không tránh khỏi những thay đổi nhân sự, mặc dù theo luật thì trong năm 2010 ở Kiev không có bộ máy chính quyền địa phương (vì đã có bộ máy trước thời hạn năm 2008). Bắt đầu từ những ngày đầu của năm báo Thủ tướng người Leonid Chernovetski và

cho ông này thời hạn 3 tháng để chuyển đến nơi việc, đến đến Văn phòng Tổng thống và Hội đồng Bộ trưởng đã trực tiếp can thiệp vào công việc của chính quyền thành phố. Vào tháng 6, Bộ trưởng Bộ dân sinh Aleksandr Popov được bổ nhiệm làm Phó thủ tướng nội vụ và ngay lập tức bắt đầu thực hiện vai trò của mình. Tuy đó, chính sách “chiếm Kiev” đã trở nên dè dặt và nhún nhàng. Quốc hội Ucraina, theo đề nghị của các đội biểu u Hội đồng thành phố Kiev, đã soạn thảo một dự luật về thủ đô, với nội dung cho phép bãi bỏ các Hội đồng cấp quận, và từ ngày 31/10, cấp chính quyền “thực địa” này đã không còn tồn tại nữa. Sau đó, Tổng thống Yanukovich bổ nhiệm ông Aleksandr Popov thành Chủ tịch chính quyền nhà nước tại Kiev (ông Chernovetski với cương vị Chủ tịch Thủ tướng do dân bầu). Xét về khía cạnh nào đó, việc loại bỏ “đội ngũ trẻ” trong bộ máy chính quyền Kiev đang bỏ các cơ quan báo chí pháp luật quan tâm, đã phần nào mang lại lợi ích nhất định - chính quyền mới đã đòi hỏi những tài sản công cộng bán trước đó, các dự án hạ tầng bắt đầu khởi sự... Những điểm khác, với thời điểm chính quyền tại Kiev đứng ở phía sau những vấn đề của tình trạng thiêu dân chôn. Hơn nữa, hiện nay không hề có phân định rõ ràng quyền hạn trách nhiệm giữa Thủ tướng và Chủ tịch chính quyền nhà nước tại Kiev - tất cả đều được xác định theo kiểu “luật bất thành văn”.

Vụ điếu tra của năm

Từ khi bỏ máy của ông Victor Yanukovich chuyển đến trên phố Bankovaia (Văn phòng Tổng thống), các cơ quan báo chí pháp luật bắt đầu hoạt động không ngừng. Hơn nữa suốt cả năm 2010, Viện kiểm sát tối cao Ucraina luôn được nhắc đến, với những hình sự mới nhét vào các quan chức thời Tổng thống Victor Yushenko và Thủ tướng Yulia Tymosenko - những người có liên quan đến lĩnh vực khí đốt như tại tiêng, đến những nhân vật “đến từ” báo nghi với tham nhũng, như cựu Bộ trưởng kinh tế Bogdan Danhilisin và cựu Bộ trưởng nội vụ Yuri Lutsenko. Tuy nhiên, kể cả khi Viện kiểm sát tối cao gia tăng điếu tra đối với bà Tymosenko vào cuối năm, thì số kiện nội tiêng năm 2010 trong số các cuộc điếu tra vẫn là việc chuyển hồ sơ vụ ám sát nhà báo Gongadze ra tòa. Sau mười năm điếu tra, vụ án gây nhiễu đầu tiên nhất trong lịch sử nhà nước Ucraina được lập được kết luận là do đến đến hàng của Bộ trưởng nội vụ đã quá cũ Yuri Kravchenko. Giới thời này được công luận và một bộ phận không nhỏ giới luật gia tiếp nhận như là cách bao che cho những quan chức cấp cao có liên quan đến vụ án. Một thời gian ngắn sau đó lại có lời tuyên bố: công tác điếu tra vẫn đang tiếp diễn. Tuy nhiên, đầu tiên thì vẫn còn đó...

Sự kiện của năm

Chiếc ghế Tổng thống Ucraina được ông Victor Yushenko rời bỏ một cách lặng lẽ và bình thường vào tháng 2/2010. Những không phải như vậy là với Tổng thống thời ba của nhà nước Ucraina được lập đã thoát được tất cả điếu tra tiêng. Sau vòng một của bầu cử Tổng thống, khi đã cầm

chức thuế tăng và chỉ 5,45% cải thiện, trong những tuần cuối cùng của năm, ông Yushenko đã ban hành một số cải cách làm rung chuyển nền kinh tế, những căng thẳng đã đẩy các nghị quyết nghị tại lâu - đó là truy tặng danh hiệu Anh hùng Ukraina cho Stepan Bandera (thống lĩnh của Tổ chức dân tộc Ukraina OUN ở Miền Tây, thời thập kỷ 30-40 của thế kỷ XX). Quyết định này của Tổng thống Yushenko gây nghi ngờ tranh cãi trong nền kinh tế. Những nghị quyết những dân tộc thì ra bức xúc rằng: Họ ra nên làm việc này lâu rồi mà phải - ít nhất là trong thập kỷ niếm 100 năm ngày sinh của Bandera. Sau đó, ông Yushenko còn ra thêm một số cải cách mới, công nhận các chiến binh của Quân đội khải nghĩa Ukraina UPA (theo quân Đức thời Chiến tranh thế giới lần thứ II), là những người đấu tranh vì độc lập của Ukraina.

Sau khi Tổng thống Yanukovich chính thức nhậm chức, những người đã dự đoán rằng những cải cách nói trên sẽ bắt ông hạ bước đầu tiên. Những chính quyền mới đã chọn một phương pháp khác, thoạt nhìn có vẻ dân chủ hơn - đó là thông qua tòa án để giải quyết vấn đề này, nhân tiện hạ bước luôn hiệu lực của một số cải cách khác về việc phong Anh hùng cho Roman Sukhevich (thống lĩnh của Quân đội khải nghĩa Ukraina UPA).

Vụ đả kích ở Ukraina năm

Trong suốt năm 2010, những người dân Ukraina thường xuyên phải xử lý những đả kích bạo lực quy mô lớn của mình trong các lĩnh vực chính trị, kinh tế, xã hội, đôi khi còn phải đấu tranh với các hệ thống chính quyền. Một trong những ví dụ điển hình nhất là vụ bạo lực tình hình ở tỉnh từ tỉnh của công an, đòi đi tra khách quan về cái chết của sinh viên Igor Indylo tại công an quận Sevchenko, thành phố Kiev (đánh các nhân viên bạo lực pháp luật giải thích theo kiểu quen thuộc: “ngã-chết”). Những, có lẽ vụ đả kích liên tục nhất phải kể đến, là cuộc đấu tranh của những người bạo lực môi trường tại Kharkov với chính quyền thành phố. Nguyên nhân dẫn đến vụ xung đột này là do kế hoạch mở đường qua công viên Gorki, dẫn đến việc chặt hàng loạt cây lâu năm tại khu vực này. Những người không đồng tình với ý tưởng này đã “cầm chổi” và tuyên bố phản đối. Những cơ sở công nghệ quyết đó, cùng với sự cấm thông của một bộ phận không nhỏ dân xã hội, sự trợ giúp của một số chính trị gia và những nỗ lực ngăn chặn liên tục, cũng vẫn không thể cứu vãn được đám cây cối trong diện phải giải quyết. Dưới sự bạo lực của những thanh niên không rõ danh tính, mặt trang phục “bạo lực thành phố”, cùng sự tham gia của công an, lực lượng công nhân mang của máy và xe ủi đã nhanh chóng giải phóng đường đi tích tụ một bộ phận thi thể cho con đường mới, bắt chấp sự phản đối của những người bạo lực môi trường. Một số người đã phải vào viện sau những vụ xung đột này. Những dù thuế tăng, vụ phản đối này đã diễn ra tại tỉnh không hề, nhưng vẫn những vụ nổ tại các đô thị Ukraina.

Thảm họa của năm

Cuộc sống tại Ucraina khó có thể gọi là hoàn toàn yên ổn. Đôi khi, có những sự việc xảy ra, buộc chúng ta phải suy nghĩ về những "chuyện mờ ám" đã quên thuộc từ trước đến nay. Năm 2010 có những vụ án đẫm máu liên quan đến lĩnh vực giao thông, mà trọng tâm là quy định về vận tải hàng khách và các điểm chốt kiểm soát và kiểm soát. Ngày 12/10, một vụ tai nạn thảm khốc đã xảy ra, gây kinh hoàng cho toàn đất nước Ucraina. Tại khu vực làng Marganets, tỉnh Dnepropetrovsk, một chiếc đầu tàu đâm vào xe buýt chở 52 hành khách, làm 45 người thiệt mạng. Theo kết luận của báo chí, đây là vụ tai nạn đầu tiên của ngành vận tải tại châu Âu trong vòng 5 năm gần đây. Còn các nhà điều tra thì kiên trì tìm nguyên nhân. Phần lớn người lái xe buýt lên người lái xe buýt đã chết: các nhân chứng kể rằng ông này có những hành vi kỳ lạ, xe buýt chở khách dần kính đen trái với quy định. Ngoài ra, lái xe còn sử dụng giấy khám sức khỏe giả. Những dù nguyên nhân là gì, thì bị kịch này cũng đã buộc chính quyền phải quan tâm hơn đến vận tải khách đường bộ và kiểm soát. Tóm lại, sự quan tâm này thiên về những biện pháp trừng phạt: hình phạt, cấm, đóng cửa...

Cuộc chơi của năm

Năm 2010, tại Ucraina có nhiều sự kiện trái ngược và đối lập trong thể thao của đất nước. Vòng chung kết bóng đá thế giới tại Nam Phi đã không có sự tham gia của đội tuyển Ucraina. Thế vận hội Olympic mùa đông cũng không mang lại thành tích nào đáng kể cho các vận động viên Ucraina - đội tuyển quốc gia Ucraina không giành được một tấm huy chương nào, trong khi các vận động viên khuyến khích được vinh danh trong trí tưởng tượng của người dân. Những người chơi thể thao mùa đông vẫn không phải là thể thao chính của Ucraina, thì bóng đá có lẽ vẫn là môn thể thao được ưa chuộng nhất. Sự kiện ra mắt hai biểu tượng của giải Euro-2012 không làm cho nhiều người thích thú, vì scandal dàn xếp sự giải hòa hai câu lạc bộ Metallist và Karpaty, những màn trình diễn thi đấu của các đội bóng Ucraina khi thi đấu ở nước ngoài... Những dù sao, đội tuyển nữ nhiều năm bóng đá thì năm 2010 vẫn có nhiều điểm nổi bật. Thành công của câu lạc bộ Shakhtar tại Champions League được coi như sự kiện lớn nhất trong năm. Tỷ số 1:5 trước Arsenal không chỉ là một chiến thắng của huấn luyện viên Mircea Lucescu. Với chiến thắng trước Braga của Bồ Đào Nha vào đầu tháng 12, Shakhtar lọt vào tiền đề để vào vòng play-off trong khuôn khổ giải đấu lớn nhất châu Âu giành cho các câu lạc bộ.

Chuyến kỳ khôi của năm

Trong một năm qua, hoạt động của chính quyền không chỉ là để tài tranh luận của xã hội, mà đôi khi còn làm cho người dân phải bất ngờ. Trước đây, cũng đã từng có một sự giải thoát khá thú vị về tài hùng biện của các nhà lãnh đạo đất nước, còn trong năm 2010, những câu phát

ngôn sai hoặc là là cái a Tổng thống và Thủ tướng nhĩ u đĩ n nĩ khó có thĩ xác đĩ nh đĩ c cái gì là buĩ n cĩ i nhĩ t. Tuy nhiên, sĩ viĩ c thu hút đĩ luĩ n nhĩ u nhĩ t là đĩ n video ngĩ n vĩ Tổng thống Victor Yanukovich, khi ông cùng Tổng thống Nga Dmitri Medvedev đĩ t hoa tĩ i Đĩ liĩ t sĩ vô danh ĩ thĩ đĩ Kiev. Chĩ là sĩ tình cĩ, nhĩ ng hình ĩ nh vòng hoa bĩ cĩ n gió mĩ nh làm đĩ vào đĩ u Tổng thống Yanukovich, ngay ĩ p tĩ c đĩ phá kĩ ĩ c vĩ mĩ c đĩ nĩ i tĩ ng. Và mĩ c dù đĩ có ĩ i đĩ nghĩ các kênh truyĩ n hình không phát sóng đĩ n tĩ liĩ u này, nhĩ ng mĩ t sĩ clip đĩ c tung lên mĩ ng YouTube đĩ trĩ thành tâm đĩ m chú ý ngay tĩ nhĩ ng ngày đĩ u tiên, không nhĩ ng thĩ còn là nguĩ n gĩ c làm nĩ y sinh hàng loĩ t nhĩ ng đĩ n video và hình đĩ hĩ a vui bĩ t chĩ c vĩ va chĩ m đĩ ng nhĩ này.

Ksenhia Sokulskaia, Podrobnosti.